

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕХНІКИ ВІЛЬНОЇ ГРАФІКИ

1 курс

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»

(за видами)

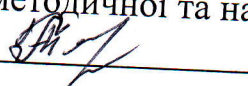
Освітній рівень перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	0194
	(прізвище, ініціали)
«	2016 р.

2015 – 2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Техніки вільної графіки» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напрям підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами)

Розробники: Задніпряний Геннадій Трохимович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «_2_» грудня ___ 2015 року № ___5___

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва _____ Ю. В. Романенкова
(підпис)

Зміст

Пояснювальна записка-----	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис дисципліни-----	6
II. Тематичний план-----	7
III. Програма дисципліни-----	8
<i>Змістовний модуль I. Лінійна графіка</i> -----	8
IV. Теми самостійних робіт-----	12
V. Система поточного та підсумкового контролю-----	13
VI. Методи навчання-----	15
VII. Методичне забезпечення-----	15
VIII. Рекомендована література-----	16
IX. Навчально-методична карта дисципліни «Техніки вільної графіки»-----	17

Пояснювальна записка

Робоча програма з навчальної дисципліни «Техніки вільної графіки» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва Інституту мистецтв.

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання для першого освітнього рівня (бакалаврського).

В навчальному плані закладу дисципліна «Техніки вільної графіки» є складовою частиною циклу природничо-наукової підготовки студентів. Принципи навчання базуються на поступовому набутті навичок графічної діяльності - від технік лінійної графіки, графіки м'якими матеріалами, монотиpii, деографії, до мішаної техніки.

Вивчення кожного модуля починається вступною лекцією з загальнотеоретичних питань, які служать теоретичною базою для практичних занять та самостійних робіт, сприяють обдуманому виконанню завдань, готують студентів до художньо-графічної та педагогічної діяльності. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до використання знань та навичок різноманітних графічних технік в самостійній творчій діяльності.

Метою викладання дисципліни «Техніки вільної графіки» є набуття знань з графічного мистецтва та розвиток професійних навичок в графічній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Техніки вільної графіки» є ознайомлення з різновидами та теоретичними основами мистецтва графіки, практичне використання закономірностей палітри виразних засобів, прийомів та способів графічного відтворення художньої форми.

У результаті вивчення змістового модуля «Лінійна графіка» відповідно до профілю програми підготовки бакалавра формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності (світоглядна, інформаційна, науково-дослідницька, самоосвітня), а саме:

- здатність до самостійного пошуку необхідної інформації з різних джерел при виконанні конкретних завдань;
- уміння аналізувати обирати та творчо застосовувати відповідні наукові методи і художні засоби в художньо-графічній діяльності;
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації.

Фахові компетентності (організаційна, мистецтвознавча) та **спеціальні** (художньо-творча), а саме:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світового та вітчизняного графічного мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників-графіків;
- володіння навичками роботи різними графічними інструментами та матеріалами.

Результати навчання (знання та практичні навички й вміння)

Знання:

- різновидів та теоретичних основ мистецтва графіки;
- закономірностей палітри виражальних засобів вільної графіки;
- особливостей ілюстративної графіки.

Практичні навички й вміння:

- вміння створювати композиції використовуючи закономірності палітри виражальних засобів графічного мистецтва;
- володіння різними прийомами та способами графічного відтворення художньо-графічної форми;
- опанування практичними навичками роботи різними графічними інструментами та матеріалами вільної графіки.

Програмні результати навчання:

- вміння створювати композиції засобами вільної графіки;
- вміння ілюструвати різні літературні твори;
- готовність до фахової діяльності в галузі графічного мистецтва;
- розумова активність, креативність у вирішенні нестандартних завдань;
- прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНІКИ ВІЛЬНОЇ ГРАФІКИ»

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0202 Мистецтво (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -60		2-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 48 самостійної роботи студента - 8	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Практичні, семінарські	
		48 год.	
		Консультації	
		Самостійна робота	
		8 год.	
		Семестровий контроль	
		Вид контролю: ПМК	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	разом	у тому числі					разом	у тому числі					
		л	п	с.р.	с.к	м. к.		л	п	К.	с.р	м.к.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. ЛІНІЙНА ГРАФІКА													
Тема 1. Вправи чорною лінією, штрихом, плямою, крапкою, фактурою.	10		10										
Тема 2. Виконання натюрморту лінією, штрихом, крапкою, плямою, фактурою.	4			4									
Тема 3. Виконання клазур (в прямокутнику та овалі).	6		6										
Тема 4. Зарисовки рослин з натури.	8		8										
Тема 5. Складна тематична композиція на вільну тему.	8		8										
Тема 6. Виконання палітри технічних прийомів.	4			4									
Тема 7. Вправи білою лінією.	8		8										
Тема 8. Вправи кольоровими олівцями.	8		8										
МКР	4					4							
Разом за змістовим модулем 1													
Усього годин	60		48	8		4							

ІІІ ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ЛІНІЙНА ГРАФІКА

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ. (48 год.)

ТЕМА 1.(10 год.) Вправи чорною лінією, штрихом, плямою, крапкою, фактурою.

Вступ. Різновиди графіки, завдання курсу, матеріали, інструменти, обладнання. Вільна графіка. Особливості, різновиди. Виразальні засоби лінійної графіки. Матеріали та техніка виконання навчальних вправ.

Вправи виконуються на аркушах білого паперу форматом А4 перами різної товщини тушшю, гелевими ручками, маркерами, кульковими ручками, паличками. Кожний вид вправ - лінія, штрих, крапка, пляма виконується не менше ніж на двох аркушах. Аркуш паперу необхідно поділити на квадрати зі стороною 5см (12 квадратів). Вправи виконуються без допомоги лінійки та косинця.

Вправи прямими лініями.(2год.)

Вправи лінією різної товщини включають в себе: прямі лінії - (горизонтальні, вертикальні, нахилені під різними кутами, перехрещені); ламані лінії - (горизонтальні, вертикальні, нахилені, концентричні, перехрещені); хвилясті - лінії (горизонтальні, вертикальні, нахилені, перехрещені, концентричні); спіралеподібні – (горизонтальні, вертикальні, нахилені, перехрещені, концентричні)

Вправи короткими лініями-штрихами.(2год.)

Серія вправ короткими лініями-штрихами включає в себе вправи різні по щільності , напрямкам штриховки, концентрації та розосередження, штрихами різної товщини.

Вправи плямою (2год.)

Вправи плямою доцільніше виконувати маркерами з широким кінцем. Форми плям круглі, пластичні, прямі, різного розміру напрямку та насиченості.

Вправи крапкою.(2год.)

Вправи крапкою включають; рівномірне покриття площини, не рівномірне покриття з концентрацією до центру, або розосередженням на периферію, або динамічним зрушенням в певний бік прямо чи під кутом.

Вправи фактурою (2год.)

Вправи нематеріальною фактурою доцільніше виконувати комбінацією різних технічних прийомів, різного розміру, напрямку та насиченості.

Рекомендована література:

Основна: [2], [3], [4], [6].

Додаткова: [3], [4], [5].

ТЕМА 3.(6год.) Виконання клаузур (в прямокутнику та овалі).

Клаузура це вправа, яка виконується протягом короткого часу. Для закріплення поняття фактурної рівноваги передбачено 4 вправи – композиція в прямокутнику та композиція в овалі (2композиції чорно-білі та 2 кольорові). Вправи виконуються на аркушах білого паперу форматом А4 пером тушшю, гелевою ручкою, фломастером чорного кольору, та кольоровими ручками.

Виконання клаузури в прямокутнику (3год.)

Для виконання клаузури в прямокутнику потрібно на форматі аркуша намалювати прямокутник довільного формату з гармонійними полями. В середині утвореного прямокутника спонтанно провести ряд прямих та кривих ліній, які переплітаючись створюють мережу багатокутових фігур. Поступово, пам'ятаючи про «три компоненти рівноваги», заповнити всі наявні фігури різноманітними графічними фактурами. При цьому використати набуті навички попередніх вправ.

Виконання клаузури в овалі (3год.)

Для композиції в овалі треба замість прямокутника намалювати овал довільного розміру (динамічної) форми. Всі подальші дії подібні діям попереднього завдання, з перевагою при розмітці криволінійних елементів.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [5], [6].

Додаткова: [3], [5].

ТЕМА 4.(8год.) Зарисовки рослин з природи.

Виконати серію зарисовок рослин з природи (рослини з природного фонду кабінету графіки, власні кімнатні рослини, рослини з ландшафтного оточення). Різними графічними прийомами виявити структуру форми та фактуру поверхні окремих рослин. Формат паперу А4. Матеріал: туш, перо, гелева ручка, фломастери, маркери, пензель.

Зарисовки деревоподібних кімнатних рослин (4год.)

Для виконання завдання обрати рослини з яскраво вираженою відкритою структурою (олеандр, фуксія, петунія, драцена Сандера, кордиліна, монстерія, пальма фінікова або китайська, нефролепіс, хлорофітум тощо). Графічно виявити структуру форми та фактуру поверхні рослин. Перевагу надати різного виду ліній та штрихів.

Зарисовки декоративнолистяних рослин та кактусів (4год.)

Для виконання завдання обрати рослини з компактним розміщенням листків характерної фактури та декілька сортів кактусів (кальцеоларія, першоцвіт, сепполія, бегонія, сансев'єра, кактуси: опунсія, ребуція тощо) Графічно виявити структуру форми та фактуру Виконати зарисовки рослин з ландшафтного оточення (скелетні та дрібні гілки бузку, акації, вишні, сливи, яблуні, троянди, жасмину, форзиції, декоративних кущів тощо). Графічно виявити структуру форми та фактуру поверхні листків, гілок стовбурів, кори. Використати повну гаму графічних прийомів.

Рекомендована література:

Основна: [2], [4], [5], [6].

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 5.(8год.) Складна тематична композиція на вільну тему.

Творчу роботу виконати в будь-якій графічній техніці за вибором студента згідно композиційного задуму (перевагу надати київській тематиці) на форматі А3.

Виконання ескізів творчої роботи (2год.)

Ескізи творчої роботи виконати на папері А4 інструментами за вибором студента. Виконати ряд пошукових ескізів принципового вирішення композиції. Детально промалювати головні та другорядні елементи композиції, уточнити пропорції. Виконати декілька варіантів тонового та кольорового вирішення композиції та відібрати найкращий з них для подальшого виконання оригіналу. Затвердити остаточний варіант ескізу композиції та виготовити «картон» (перехідний малюнок для перенесення ескізу на поверхню оригіналу).

Виконання оригіналу творчої роботи (4 год.)

Перенести ескіз малюнка на поверхню оригінала. Згідно ескізу обраною технікою проробити основні вузлові елементи композиції. Звернути увагу на колорит та гармонійне поєднання трьох компонентів - білого, чорного та сірого

Завершення та оформлення творчої роботи (2год.)

На завершальному етапі звернути увагу на цілісність композиції. Гармонізувати темні й світлі місця, кольорові акценти, щоб вони чергувались і служили виявленню головного в композиції. Закінчену роботу наклеїти на білий цупкий папір чи тонкий картон з полями або оформити в паспарту

Рекомендована література:

Основна: [2], [3], [5], [6].

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 7.(8год.) Вправи білою лінією.

Вправи виконуються на аркушах паперу формату А4, які потребують попередньої підготовки поверхні. Запропоновані вправи виконуються на двох різних за характером поверхнях – восковій та крейдяній.

Підготовка поверхні на восковій основі (2год.)

Для підготовки поверхні на восковій основі необхідно мати: щільний білий папір або картон «хром-ерзац», воскову або восково-парафінову свічку, шматочок мила, бажано господарського, чорну туш та пензель не менше №14. На першому етапі поверхню паперу рівномірно натерти восковою свічкою до утворення щільного шару воску. Далі восковану поверхню рівномірно покрити за допомогою пензля розчином чорної туші. Для кращого покриття поверхні до туші додати мило. Підготовлену поверхню просушити.

Виконання вправ на воскованій поверхні (2год.)

На підготовленій поверхні виконати вправи для ознайомлення з можливостями інструменту та характером поверхні. Як правило ці вправи подібні до вправ пером чи гелевою ручкою. Це різні варіанти прямих, ламаних, хвилеподібних, спіралеподібних ліній, штрихів, крапок та плям. Інструментом для виконання вправ може бути гостро заточений цвях, канцелярський ніж, різні пера з гострими кінцями тощо, якими продряпують шар туші яка покриває поверхню оголюючи білу поверхню підкладки.

На окремому листку (не менше А4) виконати невеличку композицію натюрморту чи пейзажу використовуючи виразність білої лінії. Попередній малюнок композиції виконується безпосередньо на поверхні м'яким графітним олівцем.

Виконання вправ на крейдяній основі (2год.)

Для підготовки поверхні на крейдяній основі необхідно мати крейдяний папір який виробляє промисловість, або спеціальну крейдяну «приправку» друкарських форм, розчин чорної туші та пензель не менше №14. Поверхню паперу пофарбувати розчином чорної туші і просушити.

На підготовленій поверхні виконати ряд вправ аналогічних попереднім.

Виконання композиції на крейдяній основі (2год.)

На окремому листку (не менше А4) виконати композицію натюрморту, пейзажу чи фантазійну композицію використовуючи виразність білої лінії. Попередній малюнок композиції виконується безпосередньо на поверхні м'яким графітним олівцем.

Рекомендована література:

Основна: [2], [3], [5], [6].

Додаткова: [4], [5].

ТЕМА 8.(8год.) Вправи кольоровими олівцями.

Виконати кольоровими олівцями простий натюрморт з трьох побутових предметів на тлі драпіровок різного тону та фактури. Формат паперу А4 (А3) за вибором студента. Матеріал: набір кольорових олівців

При виконанні вправ твердими кольоровими олівцями врахувати особливості нанесення штрихів, через воскову складову грифелів. А також виконати вправи акварельними кольоровими олівцями з розмивками вологим пензлем.

Виконання підготовчого малюнка (2 год.)

Виконати підготовчий малюнок обраної композиції тонкою лінією світлого тону, композиційно вірно розмістити зображення елементів натюрморту на площині.

Робота кольоровими олівцями (4год.)

Вирішити задачу на виявлення графічної форми, використовуючи різноманітні графічні прийоми. Передати глибину всіх площин і планів за допомогою тону. Максимально використати можливості обмеженої палітри кольорових олівців.

При виконанні вправ твердими кольоровими олівцями врахувати особливості нанесення штрихів, через воскову складову грифелів.

Робота кольоровими акварельними олівцями (2год.)

Виконати міський пейзаж («Русанівка», «Київ весняний», «Київська старовина» тощо) акварельними кольоровими олівцями з розмивками вологим пензлем. Формат А3.

Рекомендована література:

Основна: [2], [3], [5], [6].

Додаткова: [4], [5].

IV ТЕМИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ. (8 год.)

ТЕМА 2.(4год.) Виконання натюрморту лінією, крапкою, фактурою штрихом, плямою.

Формат паперу А4, формат композиційного зображення – не більше 160мм по більшій стороні. Матеріал: туш, перо, гелева ручка.

Для вправи обрати простий натюрморт з трьох побутових предметів на тлі драпіровок різного тону та фактури. Виконати в лінійно-пластичному зображенні постановку натюрморту. Дослідити виразні можливості різних типів ліній (прямі, вертикальні, горизонтальні, ламані, хвилясті, спіральні, тонкі, товсті, насичені тощо).

Виконати штрихом простий натюрморт з трьох побутових предметів на тлі драпіровок різного тону та фактури. Показати різні властивості округлої геометричної форми площини та об'єму предметів натюрморту, складок драпіровок.

Виконати крапкою простий натюрморт з трьох побутових предметів на тлі драпіровок різного тону та фактури. Вирішити задачу на виявлення графічної форми, використовуючи різноманітні за розміром та формою крапки. Передати глибину всіх площин і планів за допомогою тону.

Подібні вимоги і до виконання натюрморту плямою та фактурою різного характеру.

Рекомендована література:

Основна: [2], [3], [5], [7].

Додаткова: [3], [5].

ТЕМА 6.(4год.) Виконання палітри технічних прийомів.

Виконати серію графічних зображень одного сюжету. На прикладі однієї форми показати різноманітність відтворення стилістичної мови й палітри графічного зображення різних графічних прийомів (прямі лінії, штрих, крапки, плями, фактури). Формат: аркуш паперу А4 з 12 зображеннями одного сюжету (форми). Матеріал: туш, перо, маркер, рапідграф, гелева ручка, пензель.

Рекомендована література:

Основна: [2], [5], [7].

Додаткова: [4], [5].

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	
Змістовий модуль І. ЛІНІЙНА ГРАФІКА			
Тема 2. Виконання натюрморту лінією, штрихом, крапкою, плямою, фактурою. (4 год.) Лінія (5 бал.), штрих (5 бал.), крапка (5 бал.), пляма (5 бал.), фактура (5 бал.).	Практичне заняття.	25	
Тема 6. Виконання палітри технічних прийомів. (4 год.)	Практичне заняття.	5	
<i>Разом: 8 год.</i>	<i>Разом: 30 балів</i>		

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Змістовий модуль №1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	МКР			
15	25	23	14	14	5	14	14	25	149	1,49	100

T1, T2 ... T8 – теми змістового модуля.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за ECTS
1 – 34	«незадовільно»(з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно»(з правом повторного складання)	FX
60-68	«достатньо»	E
69-74	«задовільно»	D
75-81	«добре»	C
82-89	«дуже добре»	B
90-100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у практичній роботі студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за виявлені знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, роботи якого під час виконання основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кількість балів за роботу на теоретичних та практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна,) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації**: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення**: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю**: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчально-предметний фонд;
- ✓ зразки робіт студентів та художників;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники (в електронному вигляді);
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю: семестровий перегляд з оцінюванням навчальних та творчих робіт для контролю знань студентів з навчальної дисципліни "ТЕХНІКИ ВІЛЬНОЇ ГРАФІКИ".

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Арнхейм Р. Пер. с англ. - М.: Архитектура-С, 2007. – 392 с., ил.
2. Беляева С. Е. Спецрисунок и художественная графика / С. В. Беляева, Е. А. Розанов. – М.: Академия, 2006. – 232 с.
3. Ельшевская Г. Новый альбом графики / Г Ельшевская. М.: СХ, 1991. – 208 с.
4. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамати / М. А. Кириченко. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
5. Ломоносова М. Графика и живопись / М. Ломоносова. М.: Астрель, 2003. – 202 с.
6. Резніченко М. І. Художня графіка / М. І. Резніченко. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011. – 272 с.
7. Хмельовський О. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник / О. Хмельовський, С. Костукевич. – Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. – 160 с.

Додаткова:

1. Гордон Л. Рисунок. Техника рисования головы человека / Л. Гордон. М.: Эксмо, 2004. – 202 с.
2. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки ХХ століття / О. Лагутенко. К.: Грані-Т, 2007. – 168 с.
3. Лаптев А. Рисунок пером / А. Лаптев. М.: Искусство, 2000. – 202 с.
4. Шалаєв Г. П. Вчимося малювати / Г. П. Шалаєв. К.: Країна мрій, 2002. – 124 с.
5. Електронні ресурси:
Види графіки. Режим доступу:
<http://www.ukreferat.com/index.php?refera=46461>
Техніки графіки. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/15817680>
Т. Шевченко - офортист. Режим доступу:
<http://www.ualogos.kiev.ua/fulltext.html?id=298>

IX. Навчально-методична карта дисципліни «Техніки вільної графіки» - бакалавр 1 курс 2 семестр

**Разом: 60 год., практичні заняття – 48 год.,
самостійна робота – 8 год., модульний контроль – 4 год. ПМК**

Модулі	Змістовий модуль I							
Назва модуля	Лінійна графіка							
Кількість балів за модуль	149							
Лекції, прак.	1, 2, 3, 4, 5	6, 7	8, 9,10	11, 12, 13, 14	15, 16, 17, 18	19, 20	21, 22, 23, 24	25, 26, 27, 28
Теми лекцій								
Відвідування лекцій								
Практична робота	Вправи чорною лінією, штрихом, плямою, крапкою, фактурою. (10 бал.)		Виконання клаузур (в прямокутнику -10 бал., в овалі – 10 бал)	Зарисовки рослин з натури (10 бал.)	Складна тематична композиція на вільну тему (10 балів)		Вправи білою лінією (10 бал.)	Вправи кольоровими олівцями (10 бал.)
Відвідування практичних занять	5 балів		3 бала	4 бала	4 бала		4 бала	4 бала
Самостійна робота		Виконання натюрморту (лінією -5 бал., штрихом – 5 бал., крапкою – 5 бал., плямою – 5 бал., фактурою – 5 бал.)				Виконання палітри технічних прийомів (5 балів)		
Виконання МКР	25 балів							
разом	149 балів (коефіцієнт успішності: $149 \div 100=1,49$)							